

Parlament de Lluís Puig i Gordi, conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Senyor president, vicepresidents, secretari general, membres de l'Institut d'Estudis Catalans, senyores i senyors,

Últimament cada dia és especial; per tant, voldria dir que avui és un dia molt especial per poder estar en aquest acte. Tristament l'excepcionalitat comença a ser una tradició, però el fet de voler mantenir al màxim les agendes ens sembla que és un acte d'autoexigència —no solament per a les nostres persones, cadascú de nosaltres, sinó també per al país i la cultura, que en definitiva això és el que ens motiva a estar posicionats on estem. Evidentment, hi ha coses que s'han d'alterar, però sembla que és un esforç important, per part de tots vostès també, que hagin volgut destinar una estona a seguir aquest acte.

Voldria felicitar tots els acadèmics que han entrat a formar part d'aquesta família, que en definitiva configureu tots plegats, perquè de ben segur que recordareu llargament aquest moment: amb tota la senzillesa, però també amb tota la càrrega emotiva del context, de l'espai i, fins i tot, del simbolisme que ens envolta al lloc on fem l'acte. Voldria reconèixer, per descomptat, també, a part dels recents nomenats acadèmics, tots els altres membres que formeu part d'aquestes cinc seccions i vint-i-vuit societats filials, re-

partits en totes les seus territorials de l'Institut d'Estudis Catalans, en què teniu la vostra presència, la vostra tasca i la vostra dedicació.

No és que sigui cap aniversari molt important aquest cent desè aniversari de l'IEC, però, sense ànim de fer cap mena de panegíric, sí que em sembla important intentar fer memòria o intentar imaginar-nos en quina situació, en quines condicions es trobaven, veient el passat que tenien al darrere, fa cent deu anys les persones que van fer aquest pas de crear l'Institut. Estaven en un moment millor que nosaltres? (Aquí la secció d'història podria fer ràpidament un retrat de l'època.) L'ambició que tenien ja l'hem assolida? El que es podien imaginar aquells acadèmics fa cent deu anys és on estem? Estem més endavant o més endarrere? No seré jo qui jutgi res. Simplement els volia encomanar aquesta reflexió. Al llarg de la història del nostre país, hi ha hagut moments molt durs per a totes dues bandes i, malgrat això, la tenacitat, el convenciment i l'estimació vers la nostra llengua i la nostra cultura han fet que es pogués anar superant, pas a pas, dia a dia, el que ens anaven posant al davant els esdeveniments i el context que ens tocava viure. Per tant, moltes dècades d'un convenciment que ara tenim impregnat de com la cultura, la

llengua i la nació ens configuren un paquet indissoluble, que no volem renunciar a cap d'aquestes parts, sobretot perquè continuem sent gent il·lusionada, obsessionada amb la recerca del temps perdut, i ens continua motivant molt poder dedicar la nostra energia i la nostra voluntat a allò que de la ciència en el sentit humanístic ens captiva. Jo crec que ara no hem de ser ni moderadament optimistes ni moderadament pessimistes. Hem de ser conscients del moment en què estem i de quina mena de societat volem arribar a assolir en el transcurs dels pròxims onze anys. Quin país ens imaginem que hem de lliurar als nostres nets o als nostres fills? Amb què podem participar i podem col·laborar des de l'Institut d'Estudis Catalans? Em sembla que aquest és el repte important avui, independentment de què es digui o com es digui, de quin estatut jurídic —amb tot el respecte per a totes les possibilitats—, com ens imaginem un país millor, cultural i lingüísticament parlant, d'aquí a uns anys? Doncs, cap aquí hem d'anar. Em sembla que és el camí que ens pertoca de fer ara, per una qüestió de dignitat i de responsabilitat, com a homes i dones lliures, amb el cap alçat.

Poc després de la constitució, fa cent deu anys, sortia aquella Mancomunitat que començava a crear un sistema de lectura públic, les primeres biblioteques (si no m'equivoco, entre 1914 i 1915). Ens ha costat gairebé cent anys

acabar aquest sistema de lectura públic, i, malgrat això, seguim tossudament alçats per defensar que la cultura i la llengua —per tant, no només el coneixement sinó el dret, l'accés al coneixement— són una de les formes imprescindibles del país que volem. Tenim ara una llengua molt més moderna i una llengua de cultura, una llengua de poble, una llengua de ciutadania. També tenim disfuncions, evidentment, no tot són flors i violes; també tenim dificultats però tenim un coneixement i un ús del català, malgrat el camí que ens falta recórrer, molt millors dels que hi havia fa cent deu anys. Per tant, hem de ser moderadament optimistes sabent que si hem arribat fins aquí és, evidentment, gràcies a l'esforç de tothom.

No fa gaire, vaig tenir el privilegi d'estar aquí mateix, en aquesta sala, amb la xarxa internacional Realiter, reunits, treballant sobretot el tema de la terminologia pensant en la traducció. Arribarà un dia que el català serà una llengua d'Europa. Algú s'hi pot seguir negant, però al final vostès saben que l'aigua acaba tornant a la llera del riu, i no pot ser que una llengua moderna, forta i ben preparada no acabi sent algun dia una llengua europea de ple dret. I, per tant, tota aquesta tasca que s'està fent és de vital importància. No seré jo qui els digui quina feina els encomano ni quina feina han de fer vostès, perquè seria un agosarament per part meva que només demos-

traria la meva gran ignorància, sinó que sols els demano aquest repte d'imaginar-nos cap on volem anar, on volem arribar i de quina manera volem lliurar l'Institut d'Estudis Catalans als propers acadèmics

que s'hi incorporin d'aquí a deu, quinze o vint anys. Només això. Jo crec que l'Institut farà una importantíssima aportació al país, a la cultura i a la llengua catalana.